

EDUSKUNNAN VASTAUS 59/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi rehulain muuttamisesta (HE 35/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asia-
ta mietinnön (MmVM 8/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rehulain (86/2008) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 34/2011,
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3—6 ja 10 §, 11 §:n 1 momentti, 17 §:n 4 momentti, 18 §:n otsikko,
19 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §, 23 §:n 3 momentti, 27, 28, 32, 34 ja 36 §, 37 §:n 2 ja
4 momentti, 38 §:n 1 momentti sekä 41, 42 ja 46 §,
sellaisina kuin niistä ovat 3, 41 ja 46 § osaksi laissa 34/2011, 5, 21 ja 32 § laissa 34/2011 sekä
23 §:n 3 momentti laissa 1508/2009, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, uusi 4 momentti, lakiin uusi 10 a ja 10 b §,
25 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 28 a, 28 b, 44 a ja 44 b § seuraavasti:

2 §

Soveltoamisala

— — — — —
Tämä laki ei koske rehua, jota käytetään tie-
teellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien
eläinten ruokintaan. Lain 10 a ja 10 b §:ää sovel-
letaan kuitenkin tieteellisessä kokeessa tuotanto-
eläimen rehun lisäaineena käytettävään ainee-
seen, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoituk-
seen.

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia
sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuval-
vontaa koskevien Euroopan unionin säädösten
sekä niiden nojalla annettujen säännösten nou-
dattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleis-
istä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan
elintarviketurvallisuusviranomaisen perustami-
sta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liitty-
vistä menettelyistä annettu Euroopan parlamen-

tin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*yleinen elintarvikeasetus*);

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 (*valvonta-asetus*);

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (*rehuhygienia-asetus*);

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (*lisäaineasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003 (*gm-elintarvike- ja rehuasetus*);

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003 (*gmo-jäljitettävyysoasetus*);

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (*TSE-asetus*);

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (EY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien eläinperäisten rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (592/1991). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitettujen laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta säädetään geenitekniiikkaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kuluutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa

(617/1997). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyä rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa määriteltyä rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa määriteltyä rehuseosta;
- 4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa määriteltyä erää;
- 5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määriteltyä rehun lisäainetta;
- 6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa määriteltyä rehua;
- 7) *lääkerekhulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa määriteltyä erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa määriteltyä etikettiä;
- 11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa

rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

- a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;
 - b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;
 - c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;
 - d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;
- 12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa määriteltyä rehun alkutuotantoa;
 - 13) *rehualan alkutuotannon toimijalla* rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a—c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;
 - 14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;
 - 15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;
 - 16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;
 - 17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;
 - 18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;
 - 19) *laskentaperusteilla* Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehitjoiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;
 - 20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa määriteltyä rehujen saattamista markkinoille;
 - 21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljittää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 1 jakson 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

6 §

Rehujen yleiset laatuvaatimukset

Rehujen tulee olla tämän lain ja Euroopan unionin rehaulainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä eläinten ravitsemukseen sopivia. Rehujen turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 15 artiklassa ja yhteisöstä vietävien rehujen erityisistä edellytyksistä mainitun asetuksen 12 artiklassa.

Rehu ei saa sisältää haitallisia aineita, tuotteita eikä eliöitä siten, että sen käytöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka laatuvirheitä eläimistä saataviin tuotteisiin. Rehussa ei saa esiintyä salmonellabakteeria.

Haitallisten aineiden ja tuotteiden sallituista enimmäispitoisuuksista rehuissa säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla haitallisista aineista eläinten rehuissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/32/EY liitteen I muuttamisesta.

9 §

Erityisravinnoksi tarkoitetut rehut

Erityisravinnoksi tarkoitetun rehun käyttötarkoitukseluettelon muutoksista säädetään komission täytäntöönpanoasetuksilla erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen käyttötarkoitusten luettelosta annetun komission direktiivin 2008/38/EY liitteen I muuttamisesta.

10 §

Rehun lisäaineet

Rehun lisäaineiden hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään lisäaineasetuksen 3—5 artiklassa.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Elintarviketurvallisuusvirastolta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenettelystä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

11 §

Muuntogeeniset rehut

Gm-elintarvike- ja rehuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien rehujen hyväksymisestä ja markkinoille saattamisesta säädetään gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 17—19 artiklassa.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

19 §

Tietojen kirjaamista ja jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä, järjestämisestä ja säilytyksestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Elintarviketurvallisuusviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII I kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerahujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) tarkoitettu pitopaikalle on annettu eläintautilain (441/2013) 23 §:ssä tarkoitettu viralliseen salmonellatartuntaepäilyyn tai todettuun salmonellatartuntaan perustuva päätös.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustulok-

sista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

23 §

Valvontaviranomaiset

— — — — —
Tulli valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä kauttakuljetusta.
— — — — —

5 luku

Laboratoriot

25 §

Näytteiden tutkiminen

— — — — —
Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa taikka kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksessa.

27 §

Hyväksytyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hakemuksesta. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioitujen laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määrääjäksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Hyväksytyjen laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyen laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava säännösten vastaiseen rehuun viittavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen.

Hyväksytyen laboratorion on myös ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (*zoonoosien*) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon.

Hyväksytyen laboratorion on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä toimitettava sille

yhteenveto tekemistään 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Edellä 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Hyväksytyn laboratorion on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvedojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydettyessä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seurantaa varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Elintarviketurvallisuusvirasto nimeää 1 momentissa tarkoitettut laboratoriot rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä

on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä ja kyseinen laadunvarmistusjärjestelmä on kyseisen jäsenvaltion asianomaisen toimielimen todentama.

Nimeämistä ei tarvitse hakea, mikäli laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioden nimeämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

32 §

Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahantuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5 kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappaleessa tarkoitetuista rehueristä ennen erän vastaanottamista Elintarviketurvallisuusvirastolle mahdollista näytteenottoa varten.

Ennakoilmoituksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja paikka;
- 7) tuontitapa.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoil-

moitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

34 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa makсутta tarpeellisia näytteitä rehuista. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain viranomaisena. Tällaisissa tiloissa tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. Rehualan toimijan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

Tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelystä sekä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta voidaan antaa maa- ja metsätaloustieteiden tutkimuslaitoksen asetuksella.

36 §

Valvontarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista, 27 §:ssä tarkoitetuista hyväksytyistä laboratorioista ja 28 b §:ssä tarkoitetuista nimeytyistä laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

— — — — —
Hyväksytyistä ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) arvioinnin tai akreditoinnin piirissä olevat määrittämenetelmät;
- 3) 28 b §:ssä tarkoitettujen laboratorion määrittämenetelmä;
- 4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;
- 5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;
- 6) tiedot suoritetuista valvontatoimista hyväksytyissä laboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

— — — — —
Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syytä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava

välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan sallapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä ilmoitus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

41 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehualan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön:

a) jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

b) jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti;

c) jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden;

d) jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti; taikka

e) jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, maahantuonnin ja maastaviennin, jos rehu ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on määrättävä väliaikaisena, jos sen perusteena oleva epäkohta on mahdollista poistaa. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

42 §

Rehun uudelleenkäsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientiä koskevan kiellon, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä rehun hyväksymällään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen

täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on peruuttava laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä 28 b §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehtoja.

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9—15 a §:ssä taikka niiden nojalla säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljettamista, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:ää tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 34 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,

5) laiminlyö hakea 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymistä,

6) antaa 14 tai 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,

7) laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia,

8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämis- tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu taikka

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan taikka liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyyasetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

d) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;

e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä kos-

kevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,

f) rehuhygieniasetuksen 5—7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,

g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,

h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,

i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo-jäljitettävyysetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13—20 artiklan taikka liitteen II tai V—VIII merkintää tai esillepääntöä koskevia säännöksiä,

j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,

k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,

l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,

m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka

n) a—m alakohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty 27 §:ssä tarkoitettu omavalvontalaboratorio saa ilman eri hyväksyntää jatkaa toimintaansa ilman akkreditointia tai pätevyuden arviointia puoli-toista vuotta lain voimaantulosta.

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 2014